

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.2.3.2014.MK

**Pan
Mariusz Popowski
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Mońkach**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.), w zw. z art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 31 ust.1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.) w dniach 13-14.02.2014 r. pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku:

- 1) Marek Kiryluk - inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu kontrolnego (upoważnienie nr 1/2014 znak: PS.I.431.2.3.2014.MK z dnia 04.02.2014 r. wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej),
- 2) Joanna Żukowska - inspektor wojewódzki (upoważnienie nr 2/2014 znak: PS.I.431.2.3.2014.MK z dnia 04.02.2014 r. wydane na podstawie upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej),

przeprowadzili kontrolę w trybie zwykłym, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mońkach, ul. Wyzwolenia 12, 19-100 Mońki, zwanym dalej MOPS, Ośrodkiem.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli MOPS, pod poz. nr 1/2014.

Przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą: prawidłowość działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych w okresie od dnia 1 sierpnia 2012 r. do dnia kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą MOPS realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm., aktualna publikacja Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.), zwaną dalej ustawą, na podstawie § 6 pkt 8 lit. j i k statutu z dnia 30 grudnia 2004 r. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mońkach (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2005 r., Nr 27, poz. 394 z późn. zm.).

Burmistrz Moniek upoważnił do podejmowania działań i prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i wydawania w tych sprawach decyzji:

- p.o. dyrektora MOPS – do dnia 31.12.2012 r. - na podstawie zarządzenia Nr 210/12 z dnia 7.10.2012 r.,
- dyrektora MOPS – od dnia 1.01.2013 r. - na podstawie zarządzenia Nr 238/13 z dnia 7.01.2013 r.,
- kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych i Dodatków Mieszkaniowych (na wniosek Dyrektora MOPS) - na podstawie zarządzenia Nr 75/10 z dnia 10.11.2010 r.

Ponadto na wniosek Dyrektora MOPS upoważnienia do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania posiadało 3 pracowników MOPS:

- aspirant pracy socjalnej, na podstawie zarządzenia 81/10 z 12.11.2010 r. (z zakresu czynności pracownika z dnia 19.08.2013 r. wynika, że realizuje zadania z ustawy; nie wykonuje pracy socjalnej),
- 2 inspektorów na podstawie zarządzeń: 76/10 z dnia 10.11.2010 r. i 80/10 z dnia 12.11.2010 r. (z zakresu czynności z dnia 19.01.2009 r. i 07.01.2009r. wynika, że oprócz realizacji zadań z ustawy, wykonują zadania z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2013r., 1456).

Do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust.1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, została upoważniona kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Dodatków Mieszkaniowych oraz 2 inspektorów MOPS.

Upoważnienia 3 pracowników oraz Kierownika Działu Świadczeń Rodzinnych i Dodatków Mieszkaniowych MOPS powinny zostać wydane od 14 czerwca 2010 r., tj. od dnia obowiązywania art.8 a-c ustawy.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Dodatków Mieszkaniowych MOPS.

Ocenę kontrolowanej jednostki dokonano na podstawie następujących ustaleń:

W ewidencji MOPS na dzień 01.08.2012 r. zarejestrowanych było 112 dłużników alimentacyjnych (informacja z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień- nr 1 w aktach kontroli), w tym:

- 53 dłużników zamieszkiwało na terenie gminy,
- 59 dłużników zamieszkiwało na terenie innej gminy,
- 12 dłużników zamieszkiwało za granicą.

W kontrolowanym okresie, pod względem legalności i rzetelności porównano zgodność działań podejmowanych przez MOPS z przepisami wynikającymi z ustawy, wobec 20 dłużników alimentacyjnych, wybranych losowo z listy dłużników, udostępnionej przez pracownika MOPS.

W wyniku powyższych czynności stwierdzono, że MOPS podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

a) jako organ właściwy dłużnika (skontrolowano akta 5 dłużników), tj.:

- 1) przeprowadzał wywiad alimentacyjny z dłużnikiem w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odebrał od dłużnika alimentacyjnego oświadczenie majątkowe zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy,
- 2) przekazywał informacje do komornika oraz organu właściwego wierzyciela z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych (w tym wszelkie posiadane informacje, istotne dla skuteczności egzekucji),
- 3) informował wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach,
- 4) zobowiązał dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy oraz informował właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- 5) ustanawiał przedstawiciela do doręczeń dla osób nieobecnych,
- 6) kierował wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika,
- 7) składał wnioski do o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553 z późn. zm.),
- 8) wszczynał postępowanie dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- 9) wydawał decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Nie informowano organu właściwego wierzyciela oraz komornika sądowego na temat następujących działań: informacji wystosowanej do urzędów pracy oraz wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy oraz o efektach podjętych

działań, (tj. o odpowiedziach z właściwych urzędów pracy na temat aktywizacji zawodowej dłużników), pismach od właściwego starosty na temat zatrzymania prawa jazdy.

b) jako organ właściwy wierzyciela (skontrolowano akta 10 dłużników oraz jako organ właściwy wierzyciela i dłużnika – akta 5 dłużników) tj.:

- 1) przekazywał dłużnikom oraz organowi właściwemu dłużnika informacje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa, określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy,
- 2) zgłaszał do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, opisane działanie zastosowano we wszystkich możliwych przypadkach. Podstawą zgłoszeń była *umowa o współpracy pomiędzy Burmistrzem Moniek a Infomonitorom Biurem Informacji Gospodarczej S.A* z dnia 22.04.2009 r.,
- 3) kierował wnioski do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 4) wszczynał postępowanie z urzędu przed wydaniem decyzji administracyjnej w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 5) wydawał decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 6) kierował upomnienia oraz wystawiał tytuły wykonawcze,
- 7) informował organ właściwy dłużnika oraz dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu dłużnika wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w następujący sposób: „*Informacje o nieuregulowanych zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego zostaną upublicznione w Biurze Informacji Gospodarczej zgodnie z ustawą z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz.424 z późn. zm.)*”. Z art. 27 ust.7a ustawy wynika, że organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika oraz dłużnikowi informacje o zobowiązaniach dłużnika, wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy, **po dokonany wpisie** do biura informacji gospodarczej.

Natomiast we wszystkich wezwaniach do przeprowadzenia wywiadu oraz oświadczenia alimentacyjnego było zawarte pouczenie o treści: ”zostanie wszczęte postępowanie, w wyniku którego zostanie skierowany wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art.209§1 kodeksu karnego oraz zatrzymanie prawa jazdy”. Od 1 stycznia 2012 r. pouczenie powinno zawierać informację o wszczęciu postępowania, dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych przez organ właściwy dłużnika, w przypadkach wskazanych w art.5 ust.3 ustawy.

Ośrodek jako organ właściwy wierzyciela lub dłużnika, w sprawach o roszczenia alimentacyjne, (zgodnie z art.7 ust.1 ustawy), nie wytaczał powództw na rzecz osób uprawnionych, ze względu na podeszły wiek rodziców dłużników, niejednokrotnie wymagających opieki i wsparcia finansowego.

Pod względem rzetelności, na podstawie wszystkich skontrolowanych akt spraw stwierdzono, że działania wobec dłużników były podejmowane przez MOPS we właściwej formie, zgodnie z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm. obowiązująca publikacja Dz. U. z 2013 r., poz.267) oraz z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541, z późn. zm.).

Natomiast przekroczono terminy w zakresie:

- wzywania dłużników do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego (stwierdzono w 4 przypadkach),
- wydawania decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wydanych po terminie (stwierdzono w 26 decyzjach),

- kierowania upomnień do dłużnika po terminie (tj. po 28 dniach od dnia doręczenia ww. decyzji (stwierdzono w 19 upomnieniach),
- wystawiania tytułów wykonawczych po terminie wskazanym w upomnieniu (stwierdzono w 14 tytułach wykonawczych).

Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Dodatków Mieszkaniowych MOPS wyjaśniła, że nieterminowość wystawiania tytułów wykonawczych wynika z możliwością ściągnięcia należności w późniejszym okresie.

W 11 decyzjach wydanych po okresie świadczeniowym 2011/2012 o zwrocie (...) dokumentach (opisanych w arkuszach ustaleń z kontroli) **powołano się na nieaktualną publikację w Dzienniku Ustaw ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.**

Ponadto stwierdzono następujące nieprawidłowości (w pojedynczych przypadkach):

- 1) nie zwrócono się z ponownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużników (arkusz ustaleń z kontroli nr 8),
- 2) nie doręczono decyzji o zwrocie (...) ustanowionemu przedstawicielowi do doręczeń (arkusz ustaleń z kontroli nr 12).

Wykaz skontrolowanych spraw zawierających stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia opisano w arkuszach ustaleń z kontroli nr 1- 20.

Mając na uwadze nieprawidłowości i uchybienie stwierdzone we wszystkich skontrolowanych aktach, w zakresie realizacji ww. zadań w kontrolowanym okresie, oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, co mogło być spowodowane ilością i różnorodnością zadań realizowanych na stanowisku pracy (realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych) oraz zmianą pracowników odpowiedzialnych za realizację zadań.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości było:

- 1) podejmowanie działań w stosunku do dłużników z opóźnieniem,
- 2) nieterminowe przeprowadzanie postępowania egzekucyjnego,
- 3) niewywiązywanie się z obowiązków wynikających z ustawy.

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości są: pracownicy MOPS, realizujący zadania wynikające z ustawy oraz w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem realizacji ustaw- kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Dodatków Mieszkaniowych MOPS w Mońkach.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego znak: PS-I.431.2.3.2014.MK z dnia 11.03.2014 r. nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

- 1) niezwłoczne podejmowanie wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, w tym:
  - informowanie komornika sądowego oraz organu właściwego wierzyciela o działaniach podejmowanych wobec dłużnika oraz o efektach podejmowanych działań (informacji wystosowanej do urzędów pracy oraz wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy, o odpowiedziach z właściwych urzędów pracy na temat aktywizacji zawodowej dłużników, pismach od właściwego starosty na temat zatrzymania prawa jazdy),
  - zawieranie w pouczeniach wezwań do przeprowadzenia wywiadu oraz oświadczenia alimentacyjnego informacji wynikających z art.5 ust.3 ustawy,

- występowanie do organu właściwego dłużnika z ponownym wnioskiem o podjęcie działań (w przypadku nieotrzymania odpowiedzi).
- 2) terminowe podejmowanie działań wobec dłużnika, tj.:
  - wzywanie dłużników do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
  - wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
  - kierowanie upomnień do dłużnika,
  - wystawianie tytułów wykonawczych.
- 3) właściwe przekazywanie organowi właściwemu dłużnika oraz dłużnikowi informacji o zobowiązaniu dłużnika wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 i 2 ustawy, po dokonanych wpisach do biura informacji gospodarczej.
- 4) doręczanie decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustanowionemu przedstawicielowi do doręczeń.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybienia.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach i wskazanie terminu, w którym działania te zostaną wykonane.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/-/

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Zbigniew Karwowski – Burmistrz Moniek
2. a/a